

EUPL DUTCH SPEAKING WINNERS



EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

Peter Terrin (BE) • Rodaan al Galidi (NL)
Marente de Moor (NL) • Christophe Van Gerrewey (BE)

Table of Content

Foreword	5
EUPL Dutch speaking Winners	
2010 – Belgium	
Peter Terrin – <i>De Bewaker</i>	7
2011 – The Netherlands	
Rodaan al Galidi – <i>De autist en de postduif</i>	13
2014 – The Netherlands	
Marente de Moor – <i>De Nederlandse maagd</i>	27
2016 – Belgium	
Christophe Van Gerrewey – <i>Op de hoogte</i>	43
Translation rights	55
National Juries	57

Foreword

At this year's Frankfurt Book Fair, Flemish and Dutch authors and publishers are celebrating the richness of their literature and promoting it as widely as possible. And it works. I have been told that the number of translations into German and other languages has soared. Congratulations to all involved in this endeavour.

The European Union Prize for Literature (EUPL) shares the same objectives on a European scale. We want as many readers as possible to have access to new European voices in literature and we want to promote these voices across our continent. We are succeeding – so far 36 countries participate in the competition. We have national (or regional in the case of Belgium) juries, selecting and promoting the best emerging authors. Then the European Commission's *Creative Europe* programme supports their translation into other European languages.

To join in the celebration of literature from the Netherlands and Flanders, the EUPL would like to offer you this booklet with extracts from the winning books by Flemish and Dutch authors – Christophe Van Gerrewey (2016), Marente de Moor (2014), Rodaan Al Galidi (2011), Peter Terrin (2010) – with literary translations into English so that a greater number of readers can have a glimpse and a taste of their works.

It is essential for Europeans to know each other better – and culture, the arts and literature can help and contribute to this understanding. I am persuaded that the more we read each other's books, the better we will understand the environment of our fellow Europeans and the easier and happier we will live together.

The EUPL would not be a reality without the talented authors and our partners in the book sector; the European Writers' Council, the European and International Booksellers Federation and the Federation of European Publishers. The consortium coordinates the juries, organises the announcement of the winners, supports the national promotion, organises the prestigious awards ceremony and looks after the social media. And they are present at a number of book fairs such as Frankfurt to promote the Prize and the winning authors and their books.

I wish you all a very good Frankfurt Book Fair and invite you to discover and enjoy our Dutch and Flemish winners of the European Union Prize for Literature.

Martine Reicherts

Director-General

European Commission – Education and Culture



© Stefan Vanfleteren

Peter Terrin

De Bewaker (2009)

The Guard

Publishing House De Arbeiderspers

Biography

Peter Terrin (b.1968) represents a unique voice in contemporary Dutch-language literature, touching on universal and highly topical themes alike. Terrin, who has been described as 'a master of ominous detail', is considered by critics to be a literary maverick, a classic writer who doesn't follow trends, and a masterful stylist. He has also written for the theatre and is active as a columnist. Terrin has been nominated for major literary awards several times, including the AKO Literature Prize and the Libris Literature Prize. For *De bijeneters*, he was awarded the West Flanders Prize for Literature. The film rights to *Blanco* were sold to CCCP in Brussels, with the production selected for the Berlinale Co-Production Market in 2008.

Synopsis

In *De Bewaker*, Terrin tells a strongly allegorical story of 21st-century society, which holds the reader under its spell for 200 pages. Written in a sober style, the book slowly reveals the war of nerves underlying the narrative. Harry and Michel, two highly conscientious men, have been given an assignment to guard a block of 40 luxury apartments with their lives. They have taken up their position in a vast underground car park, from where they have an uninterrupted view of the entrance. The pair conduct their inspection rounds extremely meticulously and with an iron discipline. However, Harry and Michel are kept completely in the dark as to the whys and wherefores of their mission. They soon become entirely cut off from the outside world and have hardly any contact with the pompous, rich residents they are 'protecting'. Is there a war going on outside, they wonder, as the streets become eerily quiet. Even when one day all the residents of the complex – save for one – do a moonlight flit, they continue to unerringly carry out their duties. Their nerves are strained to breaking point. The inspection rounds become more and more obsessive. This tension is described in illuminating detail by Michel, who registers every sound, every scent, every change in the light, as the story progresses. *De Bewaker* is not only an enthralling psychological novel, it is also a love story, one which encompasses oppressiveness, emotion and explicit sensuality.

De Bewaker

Peter Terrin

Fragment hoofdstuk 69

Door de stilte te verbreken heeft de fietser haar bevestigd. Hij heeft de stilte op slot gedaan. Zijn passage was het geluid van de vergrendeling. Er is niemand meer in de stad, een halvegare op een oude fiets en twee bewakers in een kelder niet te na gesproken.

Harry heeft zich vergist. Er is geen laatste bewoner in dit gebouw; na zo lang zouden we een teken van leven hebben opgevangen. Iedereen is vertrokken, iedereen is op de vlucht. De stad werd niet geëvacueerd, maar is simpelweg door iedereen op eigen houtje ontvlucht. Harry, ikzelf en de dolle fietser zijn achtergebleven.

Niemand heeft ons verwittigd. Zoals sommigen hebben voorspeld, doemt een nieuw soort oorlog op, gemakshalve de Nieuwe Oorlog genaamd. Een oorlog waarvan niemand weet of hij werkelijk bestaat, nog moet beginnen of reeds in alle hevigheid is uitgebroken. Iets uit een toekomstroman.

Wat het wapen is en wat de verwonding, welk doel is gesteld door welke partijen: daar heeft iedereen het raden naar. Precies hierin ligt het voornaamste kenmerk van deze wereldoorlog. Precies dit jaagt iedereen op de vlucht: de vijand is onbekend.

De organisatie is ons uit het oog verloren. Bij een nucleaire aanval op de zuidkust was men ons komen halen. Bij een virale terreuraanval zou alles in het werk worden gesteld om de quarantaine van dit belangrijke stadsdeel zo vlug mogelijk op te heffen. Harry en ik zijn hier achtergelaten. Er is niemand meer om te beschermen en het gebouw wordt niet concreet bedreigd.

Ons verblijf op deze post is een administratieve vergetelheid van een dolgedraaide overste. Daarom horen wij niets van de organisatie, en niet omdat we in stilte zo voortreffelijk onze boontjes doppen. Daarom daagt de bewaker maar niet op. Men is ons vergeten.

The Guard

Peter Terrin

Translated from the Dutch by David Colmer – Ch. 69

By breaking the silence the cyclist has confirmed it. He's locked it down. The sound of his passing was the turning of the key. There is no one in the city except a halfwit on an old bike and two guards in a cellar.

Harry was wrong. There is no last resident left in the building; after all this time we would have seen some sign of life. Everyone's gone, everyone has fled. The city wasn't evacuated, its inhabitants just ran for it as best they could. Harry, me and the mad cyclist have been left behind.

No one informed us. Just as some people predicted, a new kind of war has arrived – conveniently referred to as the New War. A war whose very existence is subject to question, no one knowing whether it's already raging or yet to start. Something from a futuristic novel.

The weapons and the wounds they cause, the objectives and who's set them are anybody's guess. And *that* is the chief characteristic of this world war. That's what makes everyone flee: the enemy is unknown.

We've slipped off the organisation's radar. After a nuclear attack on the south coast they would have come to pick us up. After a viral terrorist attack they would have done everything in their power to lift the quarantine in this crucial part of the city as soon as possible. Harry and I have been left behind. There is no one for us to protect and no concrete threat to the building.

Our ongoing posting here is an administrative oversight made by a commander who's cracked under the pressure. That's why we no longer hear anything from the organisation – not because we're doing such an excellent job of taking care of ourselves. That's why the guard doesn't show up. They've forgotten us.



© Patrick Spiegelaere

Rodaan al Galidi

De autist en de postduif (2009)

The autist and the carrier-pigeon

Publishing House

Meulenhoff/Manteau WPG Uitgevers België

Biography

Rodaan, who first called himself Al Galidi (his complete name is Rodaan Al Galidi) is a writer of Iraqi descent. As his native country didn't register births when he was born, he does not know his birth date. He studied as an engineer in Iraq before fleeing to escape military service, arriving in the Netherlands in 1998. However, his request for asylum was rejected, and since he was not allowed to follow the official courses of Dutch language, he taught himself the language and started writing. He is now considered to be a Dutch writer and receives stipends from Dutch as well as Flemish institutes.

In 2007, Rodaan was one of the people to benefit from the general pardon given by the Dutch parliament to asylum seekers arriving before 2001, and he still lives in the country.

Synopsis

Geert is an autistic boy, born to Janine, his alcoholic mother. He takes things literally and considers language something that means exactly what it says.

Take the word in Dutch for 'to move' which is 'verhuizen' and contains the word 'ver', which means 'far away'. So 'verhuizen' should, in Geert's view, also take place far away. Also, when his mother tells him that he should make a girl wet before making love to her he throws a bucket of water over a girl. Things just don't work the way he thinks they should.

Because of the way his mind works, he likes to add up things, and combines different machines in order to construct new objects. Through this, he discovers his talent of building violins out of benches, and starts a prosperous business by selling them to a German merchant. He combines this business with caring for a carrier pigeon that always returns to him after flying. As disparate as all these actions and obsessions may seem, they still form a unity for Geert, and the reader is permitted a strange but fascinating insight into his unusual, yet pure and innocent, mind.

De autist en de postduif

Rodaan al Galidi

4

Toen Geert vijf jaar oud werd, vroeg hij zijn moeder naar zijn vader. Janine stond op, liep naar een ladekastje en haalde er een doosje uit, terwijl Geert al haar handelingen nauwgezet volgde. Uit het doosje haalde ze het rietje.

‘Dit is jouw vader’, zei ze.

Geert twijfelde er niet aan dat hij uit een rietje kwam door de manier waarop zijn moeder het rietje bewaard had en de uitdrukking op haar gezicht toen ze het doosje opende. Geert keek naar het rietje. Zijn hersenen probeerden er twee handen en voeten bij te fantaseren en een gezicht met twee ogen, oren en een mond, maar hij zag alleen een rietje.

‘En nu tanden poetsen en naar bed’, zei Janine.

Na de kennismaking met zijn vader ging Geert naar de badkamer en poetste zijn tanden. In zijn hoofd was hij druk bezig met het rietje, dat anders was dan de vaders die hun kinderen van school haalden. Daarna ging hij in bed liggen en deed het licht uit. Het rietje begon in zijn gedachten te groeien tot het net zo lang was als meester Matthijs. Het kreeg zijn gezicht en dezelfde grote voeten. Geert dacht diep na tot hij weer wist welke schoenen meester Matthijs had en trok in zijn gedachten het rietje die schoenen aan. Hij hoorde het rietje fluisteren met een stemmetje dat klonk als een cassettebandje dat te snel gaat.

‘Welterusten, Geert.’

Datzelfde moment viel hij in slaap. Hij droomde die nacht dat hij het station uit stapte met Janine en zijn vader het rietje om naar de dierentuin te gaan. Alle mannen in zijn droom waren rietjes die op meester Matthijs leken.

Zo'n twee jaar later begon Geert Janine naar zijn opa en oma te vragen. Ze vertelde hem dat zij ook rietjes waren en dat ze in Zeeland woonden. Ze vertelde – ze was een beetje dronken – dat ze niet wilden geloven dat Geert uit een rietje kwam, maar dat ze – nu klonk haar stem boos – zelf uit twee smerige rietjes kwamen, die hun hele leven gewassen moesten worden en die je niet kon gebruiken om cola te drinken. Ze nam een slok wijn en praatte met Geert. Hij luisterde zonder haar in de ogen te kijken.

‘Ze geloofden niet dat jij uit een rietje kwam, maar ze geloofden wel in Jezus, die niet eens uit een rietje kwam.’

Ze stond op en liep naar het doosje waarin zijn vader het rietje zat. Geert verwachtte dat zijn moeder er dit keer twee rietjes uit zou halen en zou zeggen dat dat zijn opa en oma waren, maar er kwam een zwart-witfoto tevoorschijn van een man en een vrouw van een jaar of vijftig. Geert moest goed kijken naar hun kleren om te zien wie opa en wie oma was.

Twee maanden later ging Geert bij opa en oma logeren in een huis in een dorpje in Zeeland waar niets gebeurde, behalve bloemkool en de Heer. De vrijwilligster die de afspraak had gemaakt en Geert ernaartoe bracht, klopte zacht op de deur. Oma deed open. Geert stond voor de vrijwilligster, haar handen op zijn schouders, alsof ze hem vasthield zodat hij niet zou vallen. Geert keek naar het sleutelgat in de deur en begon in zijn hoofd te tellen hoeveel gaatjes de deur zou hebben als

die alleen uit sleutelgaten bestond. Daarna keek hij naar de brievenbus en telde eerst hoeveel brievenbussen in de deur pasten en dan hoeveel als er een lijn brievenbussen en een lijn sleutelgaten zou zijn.

‘Goedemorgen’, zei de vrijwilligster.

‘Goedemorgen’, zei oma.

‘Dit is Geert. Ik heb gebeld.’

Het gezicht van oma bleef uitdrukingsloos. ‘Ik weet het, we hebben een afspraak gemaakt’, zei ze.

‘We zijn een kwartiertje te laat, we moesten even zoeken. Mijn excuses’, zei de vrijwilligster glimlachend, om daarmee een emotie op te roepen in het lege gezicht van de oude vrouw.

‘Geeft niet’, zei ze en opende de deur.

Geert liep achter haar naar binnen, gevolgd door de vrijwilligster, haar handen nog op de schouders van Geert, die nog steeds de deur kalligrafeerde met sleutelgaatjes en brievenbussen. Ze liepen naar de man die bij de tafel stond te wachten en die de vrijwilligster en Geert een hand gaf.

‘Wilt u iets drinken misschien?’ zei opa tegen de vrijwilligster, maar zij excuseerde zich.

‘Ik heb de auto geleend en moet terug.’ Ze keek naar Geert, zei dat ze hem morgen om tien uur weer zou zien en ging.

De stilte in het huis van opa en oma was zwaar. Geert zat aan de tafel en zijn oma bracht hem tomatensoep. Verbaasd keken zijn opa en oma hoe hij aan de soep begon.

‘Bid je niet voor het eten?’ vroeg opa.

‘Nee’, zei hij, terwijl hij naar het bord keek.

‘Bid je niet na het eten?’ vroeg opa.

‘Of voor het slapengaan?’ vroeg oma.

‘Nee, ook niet.’

Geert at de soep en dacht dat bidden iets te maken had met de woorden ‘voor’ of ‘na’. Daarna begon hij in zijn gedachten woorden te tellen die hij met ‘voor’ of ‘na’ kon combineren: eten, slapen, drinken, plassen, poepen, scheten laten, denken, rusten, praten, regenen, vakantie, school, vervelen, douche, tandarts, een boer laten, huiswerk... Na elk woord stelde Geert zich zijn opa en oma biddend en een kruis slaand voor. Hoe sneller hij dacht, hoe sneller hij de lepel naar zijn mond bracht, tot zijn opa en oma de lepel niet meer konden volgen. Toen de soep op was, sloegen ze een kruis. Geert keek naar de beweging van de handen van zijn oma, liep naar haar toe, raakte de plekken op haar lichaam aan waar zij het kruis had gemaakt en zocht die plekken op zijn eigen lichaam.

Daarna brachten opa en oma hem naar boven. Geert liep alsof hij de weg kende naar de kamer waar zijn moeder altijd had geslapen. Hij opende de deur en keek aan tegen een muur met een groot schilderij van de kruisiging van Jezus. Jezus was omringd door engelen en soldaten, achter hem waren wolken en daarachter bergen, voor hem zat Maria neergesneeld. Aan de andere muur hingen foto’s van zijn moeder, een van toen ze zeven weken oud was en lachte met een mond zonder tanden, een andere waarop ze twee te grote voortanden had, op andere foto’s elke keer een tand meer, tot haar gebit compleet was. Daarna verdween haar glimlach in het huis gevuld met stilte.

Geert bleef in de kamer van zijn moeder. Elke keer als oma de deur opende, zag ze hem zitten spelen met de blokken, de knuffelberen en poppen die van zijn moeder waren geweest en de kussenslopen, de bedsprei en de handdoeken die er klaarlagen. Toen het tijd was voor het eten, opende oma de

deur om hem te roepen. Ze schrok. Hij had van de blokken een kruis gebouwd. Zonder spijkers had hij er een knuffellaap aan vastgemaakt. Een andere knuffel zat ervoor als huilende Maria. De soldaten stonden ernaast en erachter waren de kussenslopen de wolken geworden en kussens de bergen. Precies zoals op het schilderij scheen er licht van achter de aap, omdat Geert het bedlampje erachter had gezet. Oma kon haar ogen niet geloven. Ze sloeg een kruis en rende naar opa, die geloofde dat de duivel in Geert moest zijn omdat hij zo'n vernuft had dat te kunnen bouwen.

'Eten', zei opa, terwijl hij diep in de ogen van Geert keek om de duivel erin te zoeken. De eettafel had vanaf 1950, toen opa en oma trouwden, op dezelfde plek in de keuken gestaan. Hoe het leven en de maatschappij ook veranderden met de jaren, nooit had er op die tafel roti-kip gestaan of was er een brommer voor de deur gestopt met Chinees eten of een pizza. Geert zat aan de tafel op de stoel waarop zijn moeder had gezeten. Naast zijn bord lag aan de ene kant een lepel, aan de andere kant een vork en een mes. Meteen dacht hij aan zijn bord als hoofd, de tafel als lichaam en de lepel, de vork en het mes als twee handen. Opa en oma begonnen diep en stil te bidden en vulden daarna de borden met aardappels met jus, bloemkool en een stukje kipfilet. Ze aten zonder geluid te maken.

Na het eten gaf opa hem een bijbeltje en oma een kruis van hout. Zijn opa praatte met hem over de Heer, terwijl Geert aandachtig naar het kruis keek. Opa en oma dachten dat de Heer in Geert begon te komen, maar eigenlijk was hij bezig te tellen hoeveel kruisen er op de muur geschilderd konden worden en hoeveel afstand er tussen de kruisen moest blijven om het een even aantal te laten zijn. Van elke hoek in het huis telde Geert hoeveel kruisen er geschilderd konden

worden. Terwijl opa en oma sliepen, tekende Geert kruisen op de muren van de kamer van zijn moeder. Alle kruisen even groot, met dezelfde afstand ertussen. Ze kwamen precies zo hoog als hij kon reiken. Toen de inkt van de laatste pen die hij vond op was, viel hij in slaap.

Die ochtend sloegen opa en oma een kruis toen ze Geert zagen slapen tussen al die kruisen. Wakker geworden keek Geert ernaar alsof ze er altijd zo hadden moeten staan.

Onderweg naar huis vroeg de vrijwilligster hem of hij het gezellig had gehad.

‘Ja’, zei hij, terwijl hij door het autoraam naar de groene weilanden staaarde.

‘Dus je wilt er nog wel eens heen?’

‘Ja.’

‘Wanneer?’

Geert wilde weer ja zeggen, maar bedacht zich dat op die vraag een ander antwoord moest komen. Hij dacht aan het woord ‘ja’, dat voor hem niet het woord ‘ja’ zelf was, maar de stilte die erna komt.

‘Volgend jaar misschien?’ vroeg de vrijwilligster.

‘Ja’, zei Geert, waarna de verwachte stilte volgde.

Maar Geert ging niet het volgende jaar of het jaar daarop op bezoek bij zijn opa en oma, die echt veranderd leken in twee rietjes in het doosje van zijn moeder. Zelfs Zeeland bezocht hij niet opnieuw. Hij dacht er niet meer aan, alsof Zeeland na dat bezoek ook in een rietje veranderd was.

The autist and the carrier-pigeon

Rodaan al Galidi

Translated from the Dutch by Brian Doyle

4

When Geert turned five he asked his mother about his father. Janine got to her feet, walked over to the sideboard and took out a little box while Geert watched her every move. She produced a straw from the box.

‘This is your father’, she said.

Geert had no doubt that he had come from a straw, seeing the way his mother had preserved the straw and the expression on her face when she opened the box. Geert looked at the straw. His brain tried to imagine a pair of hands and feet, a face with two eyes, two ears and a mouth; but all he saw was a straw.

‘Now brush your teeth and off to bed’, said Janine.

Having made his father’s acquaintance, Geert went to the bathroom and brushed his teeth. The straw filled his head. It wasn’t the same as the fathers who collected their children from school. He then got into bed and switched out the light. The straw began to grow in his thoughts until it was the same height as his teacher Mr Matthijs. It acquired his face and his huge hands. Geert racked his brains until he remembered the shoes Mr Matthijs wore and in his thoughts he put them on the straw. He heard the straw whispering with a tiny voice that sounded like a cassette tape at high speed.

‘Good night, Geert.’

At that same moment he fell asleep. He dreamed that night about leaving the train station with Janine and his father the straw on their way to the zoo. All the men in his dream were straws that looked like Mr Matthijs.

A couple of years later Geert asked Janine about his grandma and grandpa. She said that they were also straws and that they lived in Zeeland. She informed him – slightly tipsy – that they refused to believe that Geert had come from a straw, but that they themselves – and now her voice turned angry – came from a pair of dirty straws that had to be washed every day of their lives and that you couldn’t use them for drinking cola. She slurped at her wine and talked to Geert. He listened without looking her in the eye.

‘They refused to believe that you came from a straw, but they believed in Jesus, and he didn’t come from a straw.’

She got to her feet and crossed to the box containing his father the straw. Geert expected his mother to produce two straws this time and tell him they were his grandma and grandpa, but instead she pulled out a black and white photo of a man and a woman in their fifties. Geert had to look closely at their clothes to see which was grandma and which was grandpa.

Two months later Geert went to visit his grandma and grandpa in a house in a village in Zeeland, where nothing happened, except cauliflower and the Lord. The voluntary worker who had arranged the visit and provided the transport knocked gently on the door. Grandma opened. Geert was standing in front of the voluntary worker, her hands on his

shoulders as if to be sure he wouldn't fall over. Geert stared at the keyhole in the door and started to count in his head how many holes the door would have if it had been made entirely of keyholes. He then looked at the letterbox and counted how many letterboxes would fit into the door, and then how many if you had a line of letterboxes and a line of keyholes.

'Good morning', said the voluntary worker.

'Good morning', said grandma.

'This is Geert. I called.'

Grandma's face remained expressionless. 'I know, we had an appointment', she said.

'We're fifteen minutes late. It wasn't easy to find. My apologies', said the voluntary worker with a smile, hoping to arouse some emotion in the old woman's empty face.

'Doesn't matter', she said and opened the door.

Geert followed her inside, the voluntary worker at his rear, her hands still on his shoulders. Geert was still etching elegant keyholes and letterboxes into the door. They walked up to the man who was standing by the table and the voluntary worker and Geert shook his hand.

'Would you like something to drink?' said grandpa to the voluntary worker, but she turned down his offer.

'The car's on loan and I have to get back.' She turned to Geert, told him she would see him at ten the following morning, and left.

The silence in grandma and grandpa's house was oppressive. Geert took his place at the table and grandma brought him tomato soup. His grandma and grandpa stared at him in amazement as he started into the soup.

‘Don’t you pray before meals?’ asked grandpa.

‘No’, he said, staring at the plate.

‘Don’t you pray after meals?’ asked grandpa.

‘Or before you go to sleep?’ asked grandma.

‘No.’

Geert ate his soup and thought that praying had something to do with the words ‘before’ and ‘after’. He then started to count the words in his mind that could be combined with ‘before’ and ‘after’: eating, sleeping, drinking, peeing, shitting, farting, thinking, resting, talking, raining, holidays, school, being bored, shower, dentist, burping, homework... After each word Geert pictured his grandma and grandpa praying, and before each word making a sign of the cross. The faster he thought, the faster the spoon moved between the plate and his mouth, so fast that grandma and grandpa could no longer keep up with it. When he was done grandma made a sign of the cross. Geert watched his grandma’s hands and how they moved, walked up to her, touched the places on her body where she had made the sign of the cross, and looked for the same places on his own body.

Grandma and grandpa then brought him upstairs. Geert headed for the room in which his mother had always slept as if he knew the way. He opened the door and came face to face with a huge painting of the crucifixion of Jesus hanging on a wall. Jesus was surrounded by angels and soldiers, with Mary kneeling in front of him. There were photos of his mother on the other walls, one with a toothless smile when she was seven weeks old, another in which she had two oversized front teeth, and others in which teeth appeared one by one until she had a complete set. Then her smile disappeared in the house full of silence.

Geert stayed in his mother's room. Every time his grandma or grandpa opened the door they found him playing with the building blocks, teddy bears and dolls that had belonged to his mother and the pillowcases, bedspread and towels that had been left out for him. When it was time for dinner, grandma opened the door to call him. She jumped. He had made a cross with the blocks and secured a plush monkey to it without nails. He had arranged another cuddly toy in front as a sorrowing Madonna. Soldiers stood at either side, and the pillowcases to the rear had become clouds and the pillows mountains. In an exact copy of the painting, the monkey was illuminated from behind; Geert had set up the bedside lamp at its back. Grandma could hardly believe her eyes. She crossed herself and ran to grandpa who was convinced that Geert had to have the devil in him if he was clever enough to construct such a thing.

'Dinner', said grandpa peering deep into Geert's eyes in search of the devil. The table had stood in the same place in the kitchen since 1950, the year grandpa and grandma got married. No matter how life and society had changed in the years that followed, chicken roti had never been served on that table, nor had a moped ever stopped at the door to deliver Chinese or a pizza. Geert took his place at the table, the same place as his mother. On one side of his plate there was a spoon, on the other side a fork and a knife. His plate immediately made him think of a head, with the table as a body, and the spoon, fork and knife as a pair of hands. Grandpa and grandma started to pray, intensely and silently, and then filled the plates with potatoes, gravy, cauliflower and a slice of chicken breast. They ate without making a sound.

After dinner grandpa gave him a miniature bible and grandma a cross of wood. His grandpa talked to him about the Lord, while Geert gazed attentively at the cross. Grandpa and grandma thought that the Lord had started to take hold of Greet, but in fact he was busy counting the number of crosses you could paint on the wall and what the distance between each cross would have to be to get an even number. Geert counted the number of crosses you could paint in every corner of the house. While grandpa and grandma were asleep, Geert drew crosses on the walls of his mother's bedroom. Each cross was the same size, with the same distance between them. He drew them as high as he could reach. When the ink in the last pen he could find was dry, he fell asleep.

Grandpa and grandma both crossed themselves that morning when they saw Geert asleep in the middle of all those crosses. Geert looked at them when he woke as if they had always been meant to be there.

On the way home, the voluntary worker asked Geert if he had enjoyed himself.

'Yes', he said, staring through the car window at the green meadows.

'So you'd like to go back again?'

'Yes.'

'When?'

Geert wanted to say yes again, but realised that the question required a different answer. He thought about the word 'yes', which for him wasn't the word 'yes' as such, but the silence that followed it.

'Next year perhaps?' asked the voluntary worker.

‘Yes’, said Geert, and the expected silence followed.

But Geert didn’t visit his grandpa and grandma the following year or the year after. They really seemed to have changed into a couple of straws in his mother’s box. He didn’t even return to Zeeland after that. He didn’t give it another thought, as if Zeeland had also turned into a straw after that first visit.



© Eddo Hartmann

Marente de Moor

De Nederlandse maagd (2010)

The Dutch Maiden

Publishing House **Querido**

Biography

Marente de Moor (b. 1972) worked as a correspondent in Saint Petersburg for a number of years and wrote a book on her experiences, *Peterburgse vertellingen* (*Petersburg Stories*), which was published in 1999. She made a successful debut as a novelist in 2007 with *De overtreder* (*The Transgressor*), the German translation of which, *Amsterdam und zurück*, was well received there too. For her second novel, *De Nederlandse maagd* (*The Dutch Maiden*, 2010), de Moor was awarded the AKO Literature Prize 2011.

Synopsis

The greater scope of the novel covers the uncertainty and tensions preceding the Second World War.

In the summer of 1936, Dutch doctor Jacq sends his 18-year-old daughter Janna to stay with Egon von Bötticher, a German he befriended as a young man. This aristocratic fencing master, who is to help Janna perfect her own fencing skills, whiles away his days on a country estate, where he organizes the forbidden Mensur for students: a duel in which participants inflict visible injuries on each other as a sign of courage. Egon is an enigmatic figure, as attractive and irresistible as Heathcliff, and Janna inevitably falls for him.

However, *De Nederlandse maagd* is much more than just a story about love and the loss of innocence. A new, unfamiliar world opens up for Janna, full of riddles about the exact nature of the relationship between her father and Egon. The men met during the First World War, in an era that has gone forever now that the Nazis are on the rise. Janna's initiation into the adult world is a contradictory, confusing experience. The aristocratic code of honour, with its notions of courage and heroism, has proved futile, and an era of barbarism is dawning with the arrival of the Nazis. Through Janna's experiences, de Moor evokes the unsettled atmosphere of an era as a major historical shift occurs, vividly portraying the uncertainty and tensions that preceded the Second World War. As Janna reflects, when she returns to the Netherlands at the end of the book: "I could no longer return to the past. This had been a one-way journey."

De Nederlandse maagd

Marente de Moor

Je zou kunnen zeggen dat Von Bötticher verminkt was, maar na een week merkte ik zijn litteken al niet meer op. Zo snel went een mens aan uiterlijke afwijkingen. Zelfs gruwelijk mismaakten kunnen gelukkig zijn in de liefde, als ze iemand vinden die op het eerste gezicht niets om symmetrie geeft. De meeste mensen hebben echter de hebbelijkheid om, in weerwil van de natuur, de dingen te delen in twee helften die elkaars spiegelbeeld moeten zijn.

Egon von Bötticher was mooi, zijn litteken was lelijk. Een slordige wond, toegebracht met een bot wapen in een onvaste hand. Omdat mij niets was verteld, leerde hij mij kennen als een geschrokken meisje. Ik was achttien en veel te warm aangekleed toen ik uit de trein stapte na mijn eerste buitenlandse reis. Maastricht-Aken, een ritje van niks. Mijn vader had me uitgezwaaid. Ik zie hem nog staan voor het wagonraam, verrassend klein en mager, terwijl achter zijn rug de stoomzuilen oprijzen. Hij maakte een gek sprongetje toen de wagenmeester met twee hamerslagen vroeg de remmen te lossen. Naast ons trokken de rode wagens uit de mijnen voorbij, daarachter een rij loeiende veewagens, en in dat kabaal werd mijn vader steeds kleiner, tot hij in de bocht verdween. Geen vragen stellen, gewoon vertrekken. In zijn monoloog, een avond na het eten, was niet eens ruimte geweest om te ademen. Het ging om een oude vriend, eens een goede vriend, nog steeds een goede maître. Bon, verder, we moesten eerlijk zijn, we wisten dat ik deze kans moest aangrijpen om iets te bereiken in de sport, of wilde ik soms in de huishouding gaan werken,

nou dan, zie het als een vakantie, een paar weekjes schermen in het mooie Rijnland.

Tussen die twee stations lag veertig kilometer, tussen de twee oude vrienden twintig jaar. Op het perron van Aken stond Von Bötticher de andere kant op te kijken. Hij wist dat ik wel naar hem toe zou komen, zo'n man was het. En ik begreep inderdaad dat hij die zongebruinde reus met de roomwitte Homburg moest zijn. Bij de hoed droeg hij geen pak, alleen een kamgaren poloshirt en een soort zeemansbroek, zo eentje met een brede band in de taille. Heel modieus. En daar kwam ik, de dochter, in een opgelapte overgooier. Toen hij zijn gescheurde wang naar mij toe draaide, stapte ik terug. Het wilde vlees was met de jaren verbleekt, maar nog steeds roze. Ik denk dat mijn schrik hem verveelde, hij zag die blik natuurlijk wel vaker. Zijn ogen weken uit naar mijn borst. Ik pakte mijn medaillon om te verbergen wat in zo'n jurk toch nauwelijks te zien is.

‘Dat is het?’

Hij bedoelde de bagage. Hij kneedde mijn schermtas, voelde hoeveel wapens erin zaten. Mijn koffer moest ik zelf dragen. Heel snel vervaagde het zoete beeld dat ik van mijn maître had voordat ik hem ontmoette.

Dat beeld was ontstaan uit een wazig kiekje uit ons familiealbum. Twee mannen, de ene ernstig, de andere bewogen. Eronder een datum: januari 1915.

‘Dat ben ik,’ had mijn vader gezegd, wijzend op de ernstige man. En van de andere, van wie alleen te zien was dat hij een losgeknoopte kapotjas en een bontmuts droeg: ‘Dat is je maître.’

Mijn vriendinnen vonden de foto reuze. Het onscherpe gezicht liet zich wel invullen. Hij was fors en galant, dat telde, en hij had een landgoed waar ik kon gaan lanterfant, zoiets moest toch aflopen als in een film. Ik zag alleen een afgesloofde man zonder wapen. Boven mijn bed hing niet Gary Cooper of Clark Gable, maar de gebroeders Nadi. Een unieke foto, die ik nergens heb kunnen terugvinden: Aldo en Nedo, olympische helden, beiden rechtshandig, saluerend voor een partij. Schermers worden niet vaak in deze pose gefotografeerd. Hier staan ze nog in dezelfde houding tegenover elkaar, tussen hun kaarsrechte lichamen ligt precies vier meter, beiden houden de kling voor het ongemaskerde gezicht. Op de foto lijkt het alsof ze elkaar langs het staal van hun wapen de maat nemen, maar bij wedstrijden duurt zo'n groetritueel nooit lang. Niet zo lang als vroeger, toen dualisten voor de laatste maal het leven in de ogen van de ander bekeken.

Herr Egon von Bötticher kreeg zijn gezicht door Oorlog en vrede, waar ik hem als boekenlegger in had gestoken. Als ik het opensloeg, ontweek hij mij zoals hij voor de lens had bewogen. Las ik door, dan kreeg hij vorm. In de mist van de onscherpe vereeuwiging was hij zijn trots verloren. Eigenlijk droeg hij geen bontmuts, maar een steek, gouden epauletten op zijn schouders, links van zijn schoot een sabel in een rode schede. Dat wist ik zeker. In de trein probeerde ik snel door te lezen, maar ik werd afgeleid door een loerende passagier. Steeds als ik opkeek, keek hij weg. Ik las een paar zinnen, voelde dan weer zijn verhitte blik dwars door het ruitje van de coupé over mijn lichaam gaan, en begon nog sneller te lezen. Hele passages sloeg ik over om te komen waar ik wilde zijn: de kus van Bolkonski en Natasja. Die bereikte ik precies op tijd, toen we de tunnel binnen reden. De passagier was verdwenen. De foto stopte ik weg. Ik had geen gezicht nodig, mijn

Bolkonski zou ik herkennen uit duizenden. Op die nazomerdag in 1936 was hij de statigste van alle mannen op station Aken. Dichterbij gekomen bleek hij een verminkte vlerk, die me mijn koffer zelf in de auto liet tillen.

‘Uw vader heeft verteld wat de bedoeling is?’ vroeg hij.

‘Ja meneer.’

Niet, dus. Geen idee waar hij het over had. Beter leren schermen, dat was mijn bedoeling, maar mijn vader kende de maître uit een verleden dat niet lang meer duister zou blijven. Duitser, adel, landgoed Raeren. Mijn moeder begon hoofdschuddend te snikken toen ze het hoorde. Een andere reactie hadden we niet verwacht. De pastoor had haar gewaarschuwd voor de nazi’s, die zouden katholieken slecht behandelen. Mijn vader zei dat ze zich niet zo op stang moest laten jagen. Eerlijk gezegd, ik heb er niet op gelet. Nazi’s zeiden me niets. Von Bötticher daarentegen was onvermijdelijk. Hij reed me de stad uit zonder te remmen, langs onverharde haarspeldbochten; als hij schakelde, stootte zijn hand ruw tegen mijn been terwijl zijn knie, rechts van het stuur, tegen de mijne had geleund als ik niet schuin in de cabriolet was gaan zitten. Hij kleedde zich niet naar zijn leeftijd. Hij droeg sandalen die met een koordje om zijn enkels waren geknoopt. Mijn vader zou gezegd hebben: een pigeon.

‘We zijn er,’ was de derde zin die hij tot me richtte, na een tocht van zeker een uur. Voor de poort remde hij zo abrupt dat ik van de zitting schoot. Hij smeed het portier achter zich dicht, beende naar de hekken, duwde ze grommend open, sprong terug in de auto, scheurde de oprijlaan op en stapte weer uit om de poort te sluiten. De geluiden van die handelingen maakten duidelijk dat ik voorlopig niet meer buiten zou komen. Tussen de uitgebloeide kastanjes naast de oprijlaan

zag ik eerst de oude dakruiter, die gebruikt werd als duiven-til. Het zou een week duren voordat ik door het getrippel en gekoer heen zou slapen. Daarna zou ik wakker liggen van een veel grotere onrust.

Zet een spiegel tegenover een andere en ze tonen zichzelf in elkaar. Steeds kleiner en vager, maar de ene zal voor de andere niet verdwijnen. Zo is dat ook met sommige herinneringen. Ze ontkomen niet aan die eerste indruk, waarin een oudere herinnering is besloten. Vóór de jaarwisseling had ik in de bioscoop *The Old Dark House* gezien, met in de hoofdrol Boris Karloff, bekend van *Frankenstein*. Ik herkende het Raeren uit die film, althans, vond het er toen op lijken. Ik wist toen al dat ik in mijn herinnering altijd het huis uit de film zou blijven zien, dat de ramen altijd open zouden staan, met wapperende gordijnen, dat de spiegels gebroken zouden blijven en de wingerd rond de voordeur morsdood.

[...]

De eerste nacht op het Raeren kwamen de duiven mijn kamer binnen. Ik droomde dat ze met hun gerimpelde klauwtjes over me heen liepen. Een dikke grijsaard met een krop probeerde een moedervlek uit mijn hals te pikken. Omdat het zo benauwd was, had ik de balkondeuren op een kier gelaten, maar nu durfde ik niet meer op te staan om ze te sluiten. Het leek erop dat ze overal waren, scharrelend door de kamer. Op de stoel vlooiden een silhouet zijn vleugels. Door het fladderende gordijn bescheen de maan de kamer alleen bij vlagen, ik was te moe om het lichtknopje te vinden en trok de lakens op tot mijn kin. 's Ochtends rook ik het meteen, de vogelravage. Romige kledders op het tapijt. Neerdwarrelend dons

toen ik uit bed stapte. Op het balkon was slag geleverd, heftig rondstappend in hun eigen uitwerpselen en een half verendek verliezend waren ze in en uit gelopen. Wat hadden ze gewild? Nu was het doodstil op het dak.

‘Dit is toch om je dood te schamen,’ zei Leni, die me kwam roepen voor het ontbijt. ‘Duivenstront is zeer bacterieel. Je kunt er longontsteking van krijgen, dat las ik in Die Woche. Ik zal Heinzi vragen een afrastering te maken. We kunnen ook proberen een van de kamers hieronder te meubileren.’ Ze pakte de lampetkan van het wasstel en gooide een plens over het balkon. Er moest een bezem uit de gang aan te pas komen, die hanteerde ze wijdbeens en voorovergebogen, vloekend. ‘Weet u hoeveel drollen ik al heb moeten ruimen vandaag? Hiervoor ben ik niet aangenomen. We zijn geen mestrapers, we hebben altijd bij de koekfabriek gewerkt.’

Ze was nog wel even bezig, ik moest zelf de keuken maar vinden. Trappen af naar de hal, deur rechts van de spiegel, gang daarachter helemaal uit, trapje omlaag, zou ik er zo tegenaan lopen. Niet bang zijn, de baas had een opperbest humeur. Had een wandeling gemaakt, een jonge haas geschoten, maakte zelf het ontbijt klaar. En o ja, ze moest van ’m zeggen dat hij zich verheugde op mijn gezelschap. Het bloed steeg naar mijn wangen. Met die galante uitnodiging was graaf Bolkonski weer ten tonele verschenen. Ik stak mijn haar op, strekte mijn hals en ging naar hem toe. Op de trap probeerde ik mijn voeten zo neer te zetten dat het niet kraakte. Maar eenmaal beneden vielen alle verwachtingen weer in duigen. Von Bötticher zat niet aan het andere eind van een wit gedekte tafel, hij stond met zijn rug naar mij toe gehakt te kneden bij de gootsteen.

Zoals ik het mij nu herinner, heb ik eigenlijk heel mijn jonge leven dagdromend doorgebracht. De toewijding waarmee ik dat deed, maakte het tot een vermoeiende gewoonte. Ik had nooit genoeg tijd om het verhaal af te maken, moest op een volgend ongestoord moment de draad weer oppakken en stuitte dan op onvolkomenheden, want, noem eens wat, zo'n luchtkasteel moest worden schoongemaakt, een jonge meid ging er misschien met je geliefde vandoor terwijl een oude feeks het plaatje bedierf met haar bemoeizucht, en wat deed zo'n prins eigenlijk de hele dag? Voordat ik alle struikelblokken uit de weg had geruimd was ik al gauw een uur verder. Dagdromen hield me 's nachts uit de slaap, met sommige verhalen leefde ik jaren, die werden steeds gedetailleerder, tot aan de motieven op de manchetten van mijn bruidsjurk aan toe. Zo verbeterden mijmeren alleen meisjes, dat weet ik zeker. Alle jonge mensen idealiseren de toekomst, maar meisjes ook het heden.

The Dutch Maiden

Marente de Moor

You might say that von Bötticher was disfigured, but after a week I no longer noticed his scar. How quickly one adjusts to outward flaws. Even the horribly misshapen can be lucky in love, if they find someone who from the start attaches no importance to symmetry. Most people, however, have the tendency, in defiance of nature, to divide things into halves that they expect to be mirror images.

Egon von Bötticher was handsome, it was his scar that was ugly: a messy wound, inflicted with a blunt weapon by an unsteady hand. Because I had never been warned, he first encountered me as a frightened girl. I was 18 and much too warmly dressed when I alighted from the train after my first trip across the border. Maastricht-Aachen, no distance at all. My father had seen me off. I can still picture him standing at the window of my railway carriage, surprisingly small and thin, the columns of steam rising behind his back. He gave an odd jump when the conductor struck two hammer-blows, the signal to release the brakes. On the next track over, red wagons carrying coal from the mines were followed by a line of bellowing cattle trucks, and amid the hullabaloo my father gradually dwindled until he disappeared around the curve. Don't ask questions now, just go. During his monologue, one evening after dinner, he'd left no pause for breath. He spoke of an old friend, once a good friend, still a good maître d'armes. Bon, in all honesty, we knew I had to seize this opportunity to achieve something as an athlete – unless I preferred to become a housemaid? Well, see it as a holiday then, a fortnight of fencing in the scenic Rhineland.

Between the two stations lay 40 kilometres, between the two old friends 20 years. On the platform in Aachen, von Bötticher was looking the other way. He knew I would come to him, he was that kind of man. And he was right: I understood that he must be the suntanned giant in the cream-coloured homburg. He wore no suit to match the hat, just a worsted tennis shirt and vaguely nautical trousers with a wide waistband. Very fashionable. And there I was, the daughter, in a patched-up pinafore. When he turned his torn cheek to face me, I backed away. The savage flesh had paled over the years but was still pink. My shocked expression probably bored him, it must have been all too familiar a response. His eyes drifted down to my chest. I clutched at my locket, to hide what is hardly visible anyway in a dress like that.

“That’s all?”

He meant the luggage. He squeezed at my fencing bag, checking how many weapons were in it. I had to carry my own trunk. The sentimental image of my fencing master that I’d cherished before our meeting was fading fast.

That image had grown out of a hazy photograph from our family album: two men, one solemn, the other a blur. Below them was a date: January 1915.

“That’s me,” my father had said, pointing to the solemn one. All that could clearly be seen of the other man was his shaggy, unbuttoned cloak and fur hat. “And that’s your maître.”

My friends had adored the photograph. His blurred features left plenty to the imagination. He was brawny and gallant, that was in his favour, and he had a country house where I could while away the days. It would be like a picture show. But all I saw was a weather-beaten man without a weapon. The picture above my bed was not Gary Cooper or Clark Gable, but the

Nadi brothers, a unique photograph I've never since been able to track down: the Olympic champions Aldo and Nedo, both right-handed, saluting before a bout. Not many photographs show fencers in that pose. In this one they were facing each other, both in the same stance, stock-straight, with exactly four metres between their bodies, holding their blades in front of their unmasked faces. They appeared to be sizing each other up along the steel of their weapons, but at competitions this opening ritual never lasts long. Not as long as it used to, when duellists took their last look into each other's living eyes.

Herr Egon von Bötticher had borrowed his face from *War and Peace*, where I'd stuck him as a bookmark. When I started the book he eluded me, just as he'd evaded the lens. Yet, as I read, he took shape. In the mist of his out-of-focus immortality, he had lost his pride. He didn't really wear a fur cap but a cocked hat, golden epaulettes on his shoulders and a sabre in a red sheath at his left hip. I was sure of this. In the train, I tried to hurry through the novel, but I was distracted by a passenger eyeing me. Whenever I looked up, he looked away. A sentence or two later, again I felt his hot gaze wandering over my body straight through the window of my compartment, and I began to read faster, skipping whole passages to arrive at my destination, Bolkonsky and Natasha's kiss. I reached it with perfect timing, just as we entered the tunnel. The passenger had vanished. I put the photograph away. I didn't need a face; I could spot my Bolkonsky in any crowd. That afternoon in the late summer of 1936, he was the most distinguished of all the men at Aachen station. But, at close range, he proved to be a scar-faced scoundrel who made me lift my trunk into the car myself.

"Your father explained the plan?" he asked.

"Yes, sir."

Well, no. I had no idea what he was talking about. My plan was to become a better fencer, but my father knew the maître from a past that would not remain murky much longer. A German aristocrat, Raeren Hall – my mother had shaken her head and sobbed when we told her about it. We’d expected no better. Our priest had warned her against the Nazis, saying they mistreated Catholics. My father told her not to get so worked up. To be honest, I didn’t pay much attention. Nazis meant nothing to me. Von Bötticher, in contrast, was unavoidable. He drove me from the station to Raeren without once using the brakes, navigating hairpin turns on unpaved roads. When he switched gears his hand roughly collided with my leg, while his knee, to the right of the steering wheel, would have pressed against mine if I hadn’t turned to the side of the convertible. He did not dress his age, wearing sandals with straps round his ankles that made him look, as my father might have said, rather like a pigeon.

“Here we are.” After an hour in the car together, it was the third sentence he had uttered to me. At the entrance he hit the brakes so abruptly that I was jolted off my seat. He slammed the car door behind him, sprinted to the gate, pushed it open – grumbling all the while – leapt back in the car, surged forward onto the driveway and stepped out again to close the gate behind us. Among the bare limbs of the chestnut trees lining the drive, I caught my first glimpse of the old roof-turret, which was in use as a dovecote. It would take me a week before I could get a good night’s sleep, what with all the scratching and cooing. By the end of that week, I would have much greater worries to keep me lying awake.

Place two mirrors face to face and they show you images of each other. Each successive image is smaller and fainter, and none displaces the first. Some memories are like that. They never break free of the first impression, caught in the frame of an older memory. Before New Year's Eve, I had seen the film *The Old Dark House*, with Boris Karloff of Frankenstein fame playing the lead. I recognized Raeren Hall from that film, or at least I imagined a resemblance. That first day, I knew that in my memories of Raeren I would always see the old dark house, that the windows would always be open, the curtains blowing in the wind, the mirrors forever broken and the ivy round the front door withered and dead.

[...]

That first night at Raeren Hall, the pigeons came into my room. I dreamed they were walking all over me with their wrinkled claws. A plump grey one with a puffed-up chest was trying to pluck a birthmark from my neck. In the oppressive heat I'd left the balcony doors open, but now I didn't dare get up to close them. The birds seemed to be everywhere, scurrying about the room. On the chair, a silhouette was checking its wings for fleas. With the curtain blowing in the wind, the moonlight came into the room in flickers and starts. Too tired to search for the light switch, I pulled the covers up to my chin. In the morning I could smell it as soon as I woke up, the bird-spattered mess, creamy splodges all over the carpet, down fluttering to the floor as I got out of bed. The balcony was a battlefield. They had wandered in and out, strutting about in their own faeces and shedding half their plumage. What had they wanted? The roof was now deathly quiet.

“Shocking!” Leni said, when she came to fetch me for breakfast. “Pigeon shit is highly bacterial. You could catch pneumonia, it said so in *Die Woche*. I’ll ask Heinzl to make you a screen. We could also try to furnish one of the rooms downstairs.” She picked up the jug by the washbasin and splashed its contents out onto the balcony floor. Then she found a broom in the corridor and wielded it, cursing, as she straddled the mess with widespread legs. “You know how many turds I’ve cleaned up already today? This isn’t what I signed up for. We’re not dung collectors, we always worked at the cake factory.”

This was going to take her a while, she told me. I’d have to find my own way to the kitchen. Down the stairs to the entrance hall, first door to the right of the mirror, all the way down the passage behind it and then a few more steps, I couldn’t miss it. Not to worry, the boss was on top of the world today. He’d gone out for a walk, shot a young hare and was making breakfast himself. And, oh yes, he had asked her to tell me that he was looking forward to the pleasure of my company. The blood rose to my cheeks. With this gracious invitation, Bolkonsky returned to the scene. I put up my hair, lifted my chin and set off to meet him. I did my best to glide elegantly downstairs without a sound. But once I reached the kitchen, all my expectations were shattered. Von Bötticher was not at the far end of a table laid with white linen. Instead he stood with his back to me, kneading minced meat by the sink.

Looking back, it seems to me now that I spent all my young life daydreaming with exhausting dedication. I never had enough time to finish my stories, I had to pick up the thread at the next available opportunity and then got tangled up in contradictions, because – for instance – castles in the air need cleaning, some young maiden might run off with

your beloved while an old shrew spoils your fantasy with her interfering ways, and what does a prince do all day anyway? It would take me hours to tie up all the loose ends. Daydreaming kept me up at night. Some stories stayed with me for years, growing ever more detailed, down to the intricacies of buttons on my wedding dress. Only girls daydream so fervently, I'm sure. All young people idealise the future, but girls idealise the present too.



© Koen Broos

Christophe Van Gerrewey

Op de hoogte (2012)

Up to Date

Publishing House **De Bezige Bij**

Biography

Christophe Van Gerrewey (b.1982) studied architecture at Ghent University and literary science at KU Leuven. His PhD, 'Architecture: a User's Manual. Theory, Critique and History since 1950 according to Geert Bekaert' was published in 2015.

He is a member of the editorial board of *OASE*, a Dutch journal on architecture, and of *DWB*, one of the oldest literary journals in Flanders, and has also published essays in other journals and newspapers. Since September 2015, he is professor of architecture theory at EPFL in Lausanne, Switzerland.

Synopsis

A young man awakens in a house belonging to friends. They are on holiday, and he is taking care of their cat. He remembers how he spent the previous summer in exactly the same house, accompanied by his lover. She is no longer there, and he decides to write her a letter, to give her an account of everything that has changed since their breakup. While writing, the nameless narrator realises that it will be very difficult, if not impossible, to actually mail his letter. Wouldn't it be better to publish the letter as a novel?

Not everything goes according to plan: in an increasingly perverse mix-up, the addressee turns the tables, and she starts talking to him, instead of the other way around. Soon, the real purpose of this letter (and this book) becomes unclear: is this a letter of complaint from a jilted lover, an exhibitionist confession to the world, or a scrupulous, somewhat ridiculous self-examination? And then there is the cat, still recovering from the flea infestation of last year, and probably the real protagonist in the novel, or at least the only living creature the narrator is able to make contact with.

Op de hoogte

Christophe Van Gerrewey

Ik zou je in deze eerste zin moeten stoppen, als een zakdoek die vol plooiën verborgen zit in een vuist, en die door een clown als een boeket tevoorschijn wordt gehaald. Zohoort het, bij een brief: de belangrijkste eigenschap uitgedrukt in één adjectief (eventueel voorafgegaan door een bijwoord), en dan de naam van de geadresseerde, die niet noodzakelijk de naam is die iedereen kent, maar vaak de relatie aangeeft die er tussen verzender en ontvanger bestaat. Om vele redenen is een dergelijke aanspreking niet mogelijk. Dit is geen brief, en zo ben ik ontslagen van de verplichting om je aan te spreken en je samen te vatten – om ons samen te vatten, en wat er tussen ons is gebeurd. Dit is het soort tekst waarin andere regels gelden.

–

Ik bevind me in een huis dat je goed kent, in het uitzonderlijke gezelschap van iemand met wie je vertrouwelijk hebt samengeleefd, misschien niet zo heel lang, maar toch lang genoeg. Hoe goed kan een mens een kat kennen? Hoeveel tijd, hoeveel gebeurtenissen moeten er voorbijgaan voordat je vertrouwd bent met een dier, en wat neem je mee van die vertrouwelijkheid nadat je afscheid hebt genomen? Komende maand zal ik in dit huis wonen, dat niet het mijne is, maar dat toebehoort aan vrienden die vier weken op vakantie zijn. Omdat ze Muisje niet kunnen meenemen op reis, omdat er planten in het huis staan die water nodig hebben, omdat vissen in een bokaal niet overleven zonder schilfers artificieel voedsel en vers water, omdat de post zich zou opstapelen en de brievenbus verstopt zou raken zodat de postbode de brieven moet

retourneren aan de afzender, omdat ik het niet erg vind om een tijdje elders te wonen, al is het dan in de buitenwijken van Gent, in de periferie van de stad waarvan ik het centrum bewoon – om al die redenen woon ik in augustus hier, zoals ik hier vorig jaar in augustus ook woonde, samen met Muisje, en ook samen met jou, in dit huis, in deze kamers. Je hebt er vast nog herinneringen aan.

–

Door het raam op de eerste verdieping kijk ik uit op een langwerpige bakstenen gebouw, dat de kleine achtertuin begrenst en het gras en de struiken en de eenzame boom tot staan brengt, dat rechts en links buiten mijn blikveld eindigt en begint, en dat bekroond wordt door een reeks schuine, asymmetrische daken die elkaar opvolgen als de tanden van het blad van een zaag – een gigantische zaag waarmee een stuk land van de wereld kan worden gescheiden. Daarachter staan hoge sparrenbomen, dicht bij elkaar, bijna vormen ze een bosje, en in de verte kan ik een wit appartementsgebouw zien dat net boven die bomenrij uittorent. Dit is de rand van Gent, net voor de deelgemeentes beginnen en de ruimte een andere naam krijgt. ‘Het is heel fijn om hier te kunnen wonen samen met jou en Muisje, en het is een prachtig huis, waarin ik heel goed zal kunnen werken – maar helaas bevinden we ons in suburbia,’ zoals jij het uitdrukte op een manier die mij bleef verrassen, ‘suburbia, terwijl Gent in het geheel een uiterst suburbane stad is die de titel stad niet eens verdient. In Gent gebeurt er niets of hoogstens één ding tegelijkertijd. Als je in Gent bent en je vraagt je op een avond af wat je zou kunnen doen, dan heb je altijd maar één mogelijkheid, tenzij je hoogst uitzonderlijk geluk hebt, dan heb je er twee. Ik spreek me niet uit over de kwaliteit van die mogelijkheid of van die mogelijkheden, maar voor mij is Gent daarom onbewoonbaar,

het is een stad die denkt dat haar bewoners geen zin hebben om te kiezen en die in hun plaats kiest. Daarom is Gent een stad met periodes, en in die periodes is het duidelijk wat er gebeurt, en wordt er verwacht dat wie het niet zint wat er in die periodes wordt aangeboden, de stad verlaat. Op vastgelegde momenten komen de verschillende gebruikersgroepen van de stad tevoorschijn, als insecten bij een bepaalde temperatuur – studenten, toeristen, alcoholisten, wielerliefhebbers, milieuactivisten, amateurgastronomen, marathonlopers en wandelaars – altijd net op tijd om het startschot voor hun evenement af te wachten. Voor dingen die zich voordoen zonder startschot is er in deze stad geen plaats. Gent is onleefbaar, daarom, voor mij, en het suburbia van Gent is natuurlijk zo mogelijk nog erger. Hier gebeurt nooit iets, maar toch denken alle bewoners dat ze in een stad wonen. Wat zitten de mensen hier eigenlijk te doen? In suburbia, en zeker in het suburbia van Gent, is het leven pas echt zinloos. Het merkwaardige en het onuitstaanbare is dat de mensen hier dat niet beseffen, maar elkaar integendeel in een web van gezelligheid en vriendschappelijkheid gevangen houden. Het is goed dat we hier een paar weken mogen verblijven, maar veel langer zou het niet kunnen duren.’

–

Ons verblijf vorig jaar in dit huis heeft inderdaad niet lang geduurd. Alleen de allereerste keer toen wij ergens samen verbleven, zijn de dagen aan elkaar geregen en is het verblijf niet voortijdig afgebroken. Jaren tevoren hadden wij elkaar ontmoet op een verjaardagsfeestje van gemeenschappelijke vrienden, maar pas een hele tijd daarna bleek dat jij graag meer tijd met mij wilde doorbrengen, toen je dezelfde gemeenschappelijke vrienden had overgehaald om ons mee op vakantie te nemen, hoewel er van ons nog geen sprake was. Juist daarom

was die succesvolle reis jaren geleden georganiseerd: om ons in het leven te roepen, om ervoor te zorgen dat er voortaan op elk moment van de dag sprake van ons zou zijn, opdat wij, al dan niet denkbeeldig, voortdurend met elkaar zouden praten, overleg plegen, instemming vragen, meningen uitwisselen en verlangens verifiëren. Toen ik door onze gemeenschappelijke vrienden werd uitgenodigd, heb ik me afgevraagd of achter hun invitatie bedoelingen van jou schuilgingen, en hoewel ik dat vermoeden in alle bescheidenheid als een wensdroom zag, bleef het voortbestaan, en heeft het er misschien zelfs voor gezorgd dat ik uit nieuwsgierigheid op de uitnodiging ben ingegaan. In elk geval heb je later bevestigd dat je zonder terughoudendheid en met een even bewonderenswaardige als onverklaarbare standvastigheid je zinnen op mij had gezet, en dat je veroveringsplan, met hier en daar een kleine uitzondering, volledig naar wens is verlopen – iets wat je als een van de allergrootste verwezenlijkingen van je leven beschouwde, althans op het moment dat je er mij terugblikkend van op de hoogte bracht.

Gedurende die reis verbleven we op een boot die lag aange-meerd in een baai voor de kust van Kreta en die eigendom was van de familie van onze gemeenschappelijke vrienden. Toen ons gezelschap, bestaande uit een koppel en twee kennissen die op deze reis een koppel moesten worden, het vliegtuig verliet, moest ik al snel onder ogen zien dat mijn bagage niet was meegereisd in de laadruimte. Ik stond langs de transportband te wachten.

De zwarte rubberen schilden kwamen niet tot stilstand, maar ze bleven leeg – er kwam niets meer tevoorschijn, en toch durfde ik het niet aan om mijn bagage definitief als verloren te beschouwen, tot jij glimlachend in mijn richting kwam en suggereerde dat ik voor een paar dagen jouw kleren mocht

gebruiken. De boot waarop wij verbleven is al die tijd voor anker blijven liggen – slechts één keer zijn we een halve dag lang uitgevaren zonder een precieze bestemming, alleen maar om de motor van het vaartuig even in werking te zetten.

De rest van de tijd is de boot dobberend in relatieve stilstand gebleven, dus zonder zich meer dan een paar centimeter links, rechts, vooruit of achteruit te bewegen, maar tegelijkertijd zonder ooit langer dan een paar seconden roerloos te blijven. Dag en nacht werd er zacht met ons geschud, als met de kinderwagen van een baby die het wiegen nodig heeft om te kunnen slapen. Langzaam werd het tijdens die vakantie duidelijk dat jouw verlangens ook buiten mijn verbeelding bestonden, en langzaam heb ik ze steeds meer levenskansen gegund.

Op een avond dreef ik helemaal alleen languit op een luchtmatras in het water, toen ik eerst hoorde en vervolgens ook zag hoe jij van achter de boot tevoorschijn peddelde, tot jouw doorzichtige matras net als je lichaam evenwijdig met mijn matras en mijn lichaam lag. Ik keek je aan, en concentreerde me daarna weer op mijn spiegelbeeld in het water, dat ik nu en dan met een kleine tik van mijn vingers aanraakte, zodat er concentrische rillingen doorheen trokken, als door de lucht die in de woestijn door de zon wordt opgewarmd. Zonder oogcontact te kunnen maken strekte ook jij je hand uit boven het kanaal tussen onze matrassen, en nam daarna mijn hand. Minutenlang heeft afwisselend jouw hand zich in de mijne bevonden, of mijn hand zich in de jouwe, alsof we schelpen of weekdieren onderzochten en het zand probeerden weg te spoelen. Nog steeds keken we elkaar niet aan. De matrassen golfdendichter naar elkaar toe, de zon was aan de dagelijkse afdaling begonnen. Het was duidelijk wat er tussen ons zou gebeuren, maar het was nog niet duidelijk hoe.

Toen hoorden we hoe iemand ons vanuit de boot riep. Kort klonken onze voornamen vlak na elkaar, en toen de roep zich herhaalde was het voegwoord ‘en’ tussen onze namen geplaatst. We keken elkaar aan, eerst door middel van het wateroppervlak, daarna in het echt. Het bleek dat mijn bagage op de luchthaven was gearriveerd. Dagelijks heeft de scène op de twee waterbedden zich als een echo herhaald, in telkens andere houdingen en omstandigheden, in het stapelbed in het ruim van de boot waarin wij sliepen, onder een olijfboom die geen enkel blad meer droeg en nauwelijks nog schaduw bood, aan de tafel in de eetkamer, aan een rond raam op gelijke hoogte met de zeespiegel – tot het eindelijk tijdens een kortstondige luchtzak was dat wij elkaar voor het eerst kusten, in het vliegtuig, vlak nadat de snuit van het toestel zich in een donker wolkendek had geboord om de landing naar België in te zetten.

Up to Date

Christophe Van Gerrewey

Translated from the Dutch (Belgium) by David Colmer

I should work you into this first sentence like a crumpled handkerchief in a fist, ready to be pulled out as a bunch of flowers by a clown. That's the way a letter should start: with the most important quality expressed in a single adjective (possibly preceded by an adverb) followed by the name of the addressee, not necessarily the most-widely-known name, but often a variant that suggests the relationship between sender and recipient. A salutation like that is impossible here for many reasons. This isn't a letter anyway, so I'm excused from the obligation to address you and summarise you – summarise us, and what happened between us. In this kind of writing other rules apply.

–

I am in a house you know well, in the exceptional company of someone with whom you once cohabited. Not for so very long perhaps, but long enough. How well can a person get to know a cat? How much time must pass, how many shared events before you're close to an animal, and what remains of that closeness once you've said goodbye? For the coming month I will live in this house which is not mine, but belongs to friends who are on holiday for four weeks. As they can't take Mousekins on holiday with them, as there are plants in the house that need water, as fish can't survive in a fishbowl without fresh water and flakes of artificial food, because the post would accumulate and fill the letterbox, obliging the

postman to return the letters to sender, and because I don't mind living somewhere else for a while, even if it's just the outskirts of Ghent, the city I usually live in the middle of – for all these reasons I will be living here for the month of August, just as I lived here last August, together with Mousekins, and together with you, in this house, in these rooms. You're sure to have memories of it.

–

I am looking out through the first-floor window at the elongated brick building that borders the small garden and provides a backdrop to the solitary tree, lawn and shrubs, a building which starts and finishes left and right outside my field of vision, and which is crowned by a series of asymmetric angular roofs that follow one after the other like the teeth of a saw – a gigantic saw that can separate a piece of land from the world. Beyond it there are tall spruce trees, close together, almost a wood, and in the distance I can see a block of white flats rising up just over the strip of trees. This is the very edge of Ghent, just before the satellite towns begin and the real estate bears a different label. “It's lovely to be able to live here together with you and Mousekins, and it's a beautiful house where I will be able to work really well – but unfortunately, it's suburbia,” as you put it, finding an angle that kept surprising me, “suburbia, whereas Ghent, all things told, is an extremely suburban city that doesn't even deserve the name city. In Ghent, nothing happens or at most one thing at a time. If you're in Ghent and you feel like doing something on a particular evening, you only ever have one option, unless you are in extraordinary luck, then you have two. I won't say a word about the quality of that option or options, but the restriction alone makes Ghent uninhabitable as far as I'm concerned, a city that thinks its residents have no desire

to choose and chooses for them. That's why Ghent is a city of phases, and in those phases it's clear what's happening, and anyone who doesn't like what's on offer during those phases is expected to leave town. At fixed intervals the city's various consumer groups appear like insects when the temperature reaches a certain level – students, tourists, alcoholics, bike racing fans, environmentalists, foodies, hikers, marathon runners – always just in time to await the starting signal for their event. There is no place in this city for things that happen without a starting signal. That's why Ghent is unlivable, for me, and Ghent's suburbia, if possible, even worse. Nothing ever happens here, but all the residents think they live in a city. What are these people actually doing here? It is in suburbia, especially the suburbia of Ghent, that life becomes truly pointless. What's weird and insufferable is that people here don't realise it, but keep each other trapped in a web of socialising and friendliness. It's good for us to have a chance to stay here for a few weeks, but that really is long enough.”

–

Last year's sojourn in this house didn't last long. In fact, the only time we stayed somewhere together day after day without breaking it off prematurely was our very first holiday together. We'd met each other years earlier at a mutual friend's birthday party, but it wasn't until much later that you made it clear that you wanted to spend more time with me by convincing those same mutual friends to take us on holiday with them, although there was no *us* at that stage. That was the purpose of organising that successful trip years ago: to call *us* into being, to make sure that from then on there would be an *us* at every moment of the day because we, if only in our thoughts, would be in constant conversation with each other, consulting, asking permission, exchanging opinions

and verifying desires. After receiving the invitation from our mutual friends, it occurred to me that their offer might be a cover for your intentions, and although I modestly wrote that suspicion off as a pipe dream, it refused to die, and may have even led to me accepting the invitation out of curiosity. In any case you later confirmed that you had set your sights on me, unreservedly and with inexplicable determination, and that your strategy, despite minor setbacks here and there, went completely as planned – something you saw as one of the greatest accomplishments of your life, at least at the moment you retrospectively apprised me of it.

During that holiday, we stayed on a boat that was moored just off the coast of Crete in a bay and belonged to the family of our mutual friends. When our group, consisting of a couple and two acquaintances who were meant to become a couple on that very holiday, got off the plane, I discovered that my luggage had not travelled along with us in the hold. I stood next to the carousel and waited.

The black rubber plates didn't stop, but remained empty. Although nothing else appeared, I still wasn't prepared to accept that my bag had definitely been lost, until you approached me with a smile and said that I could use your clothes for a few days. The boat we were staying on remained anchored almost the whole time – only once did we spend a half-day pottering around on the sea without any particular destination, just to give the engine a run.

The rest of the time the boat bobbed around more or less on the spot, without moving more than a few centimetres to the left or right, forwards or backwards, but not staying motionless for more than a few seconds at a time either. Day and night it was gently shaken, like a pram when a baby needs to

be rocked to sleep. Slowly during that holiday it became clear to me that your desire existed outside of my imagination and slowly I gave it more and more chance of survival.

One evening I was all alone and floating stretched out on a lilo, when I first heard then saw you paddling out from behind the boat until the transparent lilo with your body on it was floating parallel to my lilo and my body. I looked at you and then returned my focus to my reflection in the water, which I touched now and then with a little tap of my fingers, sending a concentric shiver through it, as if through the sun-baked air of the desert. Unable to make eye contact, you stretched your hand out over the channel between our lilos and took hold of mine. For minutes it was either your hand in mine or mine in yours, as if we were studying molluscs or shellfish on the beach and trying to wash away the sand.

We still hadn't looked at each other. The lilos bobbed closer together, the sun had begun its daily descent. It was obvious what was going to happen between us, but it wasn't yet obvious how.

Then we heard someone calling us from the boat. Our first names sounded in quick succession, one after the other, and when the call went up a second time the conjunction "and" had been added between them. We looked at each other, first via the water surface, then for real. It turned out my luggage had arrived at the airport. Every day, the scene from the lilos was repeated like an echo, in different positions and circumstances, in the double bunk we slept in in the hold, under an olive tree that didn't have a single leaf left and provided hardly any shade, at the table in the messroom, by a sea-level porthole – until finally, in a small air pocket, we kissed for the first time, in the plane, just after it had pushed its nose into a dark layer of cloud to begin its descent to Belgium.

Translation rights

Peter Terrin – Belgium 2010

Bulgaria: Elias Cannetti Society

Czech Republic: Dauphin

Denmark: Turbine

France: Gallimard

Hungary: Goncol Kiado

Israel: Carmel

Romania: Editura Ibu

Serbia: Zavet

Slovenia: Modrijan

United Kingdom: MacLehose Press

Film rights sold to Cavia, Belgium

Rodaan Al Galidi – Netherlands 2011

Bulgaria: Balkani Publishing

Czech Republic: Dauphin

Denmark: Turbine

Macedonia: Ikona

Lithuania: Gelmės

Serbia: Zavet Publishing House

Marente de Moor – Netherlands 2014

Albania: Dituria

Bulgaria: Izida

Croatia: Naklada Ljevak

Germany: Suhrkamp

Hungaria: Libri

Italia: Del Vecchio Editore

Macedonia: Antolog

Serbia: Heliks

Turkey: Aylak Adam Yayınları

United Kingdom: World Editions

Christophe Van Gerrewey – Belgium 2016

Albania: Publisher Botime Pegi Sh.p.k

Bulgaria: Colibri Publishers

Czech Republic: Czech publishing house Větrné mlýny

Macedonia: TRI Publishing Centre

Serbia: Publisher Izdavačka kuća Zavet

Ukraine: Calvaria Publishing House

National Juries

Belgium 2010 – **Peter Terrin**

Organisation coordinating the jury: VVB-Flemish Booksellers Association, **Luc Tessens**, General Secretary

President: **Jos Geysels**, Minister of State. President of The Flemish Literature Fund.

Members :

Erik Vlamincx, author and president of the Association of Flemish Authors (VAV).

Marc Reynebeau, journalist & critic, De Standaard.

Dirk Leyman, journalist & critic, De Morgen.

Ilke Froyen, manager programme and coordination residences authors at Het Beschrijf.

The Netherlands 2011 – **Rodaan Al Galidi**

Organisation coordinating the jury:

Vereniging van Schrijvers en Vertalers

President: **Mr. Rob Schouten**, writer, poet, has published ten volumes of poetry, essays, a collection of short stories and a novel, literary critic for the Dutch daily Trouw and the weekly Vrij Nederland.

Members:

Ms. Grietje Braaksma, nominated by the booksellers association, bookseller.

Koen van Gulik, publisher and owner of the Wereldbibliotheek, an independent Dutch publishing company of international literature.

The Netherlands 2014 – **Marente de Moor**

Coordinator: Authors' Organization VvL
(Vereniging van Letterkundigen)

President: Jeroen Thijssen, Authors' Organization VvL
(Vereniging van Letterkundigen)

Members

Jeanette Wagenaar, Booksellers Association KBb
(Koninklijke Boekverkopersbond)

Martijn David, Trade Publishers Association GAU
(Groep Algemene Uitgevers)

Belgium 2016 – **Christophe Van Gerrewey**

President: Steven Van Ammel, Programme & Production,
Passa Porta Bookshop, Brussels

Members:

Emmanuelle Rollé, bookseller, De Standaard Boekhandel,
Menen

Hans Cottyn, journalist and literary critic, De Standaard
Willem-Bongers Dek, writer, poet and programmer, cultural
institute DeBuren

European Union Prize for Literature

The aim of the European Union Prize for Literature is to put the spotlight on the creativity and diverse wealth of Europe's contemporary literature in the field of fiction, to promote the circulation of literature within Europe and encourage greater interest in non-national literary works.

The works of the selected winners (one winning author per country participating in the Prize on a rotation basis) will reach a wider and international audience, and touch readers beyond national and linguistic borders.

The Prize is financed by the Creative Europe Programme of the European Union whose three main objectives are: to promote cross-border mobility of those working in the cultural sector; to encourage the transnational circulation of cultural and artistic output; and to foster intercultural dialogue.

Selection process

The winning authors are selected by qualified juries set up in each of the countries participating.

The new emerging talents are selected on the basis of criteria stipulated by the European Commission and fulfil in particular the following requirements:

- Be a citizen of one of the selected countries
- To have published between 2 and 4 books of fiction
- The winning books should have been published during the five years before the Prize

Juries

Jury members are appointed by national members of EIBF, EWC and FEP. National juries are composed by a minimum of 3 and a maximum of 5 members.

The jury reports are delivered in the national language, and in English or French translation, justifying the jury's choice and providing relevant information on the winner and his/her work.

The European Commission, DG Education and Culture
www.ec.europa.eu/culture

The European Union Prize for Literature (EUPL)
is part of Creative Europe, the EU framework programme
for support to the culture and audiovisual sectors.

More information:

<https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/>

Creative Europe Desks for information and advice
are set up in all countries participating in the programme,
including in Belgium (Flanders) and the Netherlands.

Contact details:

https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/contact_en

The Consortium

The European and International Booksellers Federation
www.europeanbooksellers.eu

The European Writers' Council
www.europeanwriters.eu

The Federation of European Publishers
www.fep-fee.eu

The European Union Prize for Literature
www.euprizeliterature.eu

EUPL Dutch speaking Winners



2010 – Belgium

Peter Terrin – *De Bewaker*

2011 – The Netherlands

Rodaan al Galidi – *De autist en de postduif*

2014 – The Netherlands

Marente de Moor – *De Nederlandse maagd*

2016 – Belgium

Christophe Van Gerrewey – *Op de hoogte*